

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Federalno ministarstvo poljoprivrede,
vodoprivrede i šumarstva**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FBiH Ministry of Agriculture, Water
Management and Forestry**

Na temelju Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijem raspodjele sredstava „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – Poticaj za veterinarstvo“ utvrđenog proračunom Federacije BiH za 2023. godinu („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/23 i 90/23), Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi:

**PLAN
NADZORA AFRIČKE SVINJSKE KUGE U POPULACIJI DIVLJIH
SVINJA NA PODRUČJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Prosinac 2023

SAŽETAK

S obzirom na pojavu afričke svinjske kuge (ASK) na teritoriji Bosne i Hercegovine neophodno je implementirati Plan nadziranja afričke svinjske kuge u populaciji divljih svinja na području Federacije BiH koji ima za cilj utvrđivanje cirkulacije virusa u populaciji divljih svinja. Planom su obuhvaćena sva lovišta u Federaciji BiH u kojima su prisutne divlje svinje, te koji su ovom Ministarstvu dostavili podatke o ukupnom broju divljih svinja i planiranom odstrjelju. U realiziranju ovog plana neophodno je učestće svih lovačkih društava, nadležnih veterinarskih stanica i Veterinarskog fakulteta u Sarajevu sa pripadajućim laboratorijama za dijagnostiku ASK. Planom je predviđeno da se provede laboratorijska dijagnostika svake pronađene uginule divlje svinje kao i 250 uzoraka odstrijeljenih divljih svinja ravnomjerno raspoređenih po svim lovištima ovisno o ukupnom broju odstrijeljenih divljih svinja tijekom lovne sezone. Uzorkovanje odstrijeljenih divljih svinja provoditi će nadležne veterinarske stanice tijekom post mortem pregleda, dok će uzorkovanje pronađenih uginulih divljih svinja provoditi veterinari ili lovci, te ih dostavljati nadležnoj veterinarskoj stanici. Laboratorijska dijagnostika provoditi će serološkom i PCR metodom. Sredstva za ovu namjenu osigurana su u Proračunu Federacije BiH namijenjenog Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Predloženi Plan će se dalje razvijati u skladu sa povećanjem kapaciteta i financijske pomoći i uzimajući u obzir razvoj epizootiološke situacije. S obzirom da nisu ispunjeni preduvjeti za izradu Programa sa svim neophodnim komponentama, odlučeno je da se ovaj Plan koristi kao alat za početak nadzora i uspostavljenje sistema praćenja bolesti u Federaciji BiH.

UVOD

Opis afričke svinjske kuge

Afrička svinjska kuga (ASK) je bolest specifična za domaće i divlje svinje, koja nije prenosiva na ljude. Bolest je odavno prisutna u Africi a iz Afrike je, u više navrata, uvedena na evropski kontinent. ASK uzrokovana je velikim, složenim, dvolančanim DNK virusom koji pripada porodici Asfarviridae. Virus ASK napada domaće i divlje svinje, uključujući bradavičaste svinje i grm svinje/crvene riječne svinje u Africi i divlje svinje u Euroaziji. Mekani krpelji iz roda *Ornithodoros* mogu biti zaraženi vrlo dugo i djelovati kao rezervoar, posebno u istočnoj Africi gdje se virus održava u silvatičkom ciklusu koji uključuje bradavičaste svinje i vrstu krpelja *O. moubata* koji živi u njihovim jazbinama.

Bolest se zbog klimatskih promjena posljednjih godina brzo širi na Europskom kontinentu. Trenutačno postoji 24 genotipa virusa dok je u Europi prisutan genotip II. Iako ASK izaziva teška oboljenja svinja, ljudi se ne mogu zaraziti odnosno bolest nije zoonoznog karaktera. Virus ASK je stabilan u vanjskoj sredini i može dugo preživjeti u proizvodima od mesa, što može dovesti do prenošenja ASK na velike udaljenosti. Virus se širi direktnim kontaktom zdrave sa zaraženom životinjom i indirektnim putem inficirane hrane i vode, predmetima, odjećom, obućom, opremom, vozilima i dr. U svijetu ne postoji cjepivo protiv ASK. Prisutnost virusa znatno utiče na međunarodnu trgovinu i na lokalnu proizvodnju posebno tamo gdje svinjogojstvo ima značajnu ulogu u poljoprivredi, a svinjetina igra važnu ulogu u konzumiranju mesa. Inkubaciono razdoblje odnosno razdoblje o ulaska virusa u organizam

svinje pa do pojave prvih simptoma ovisi od virulentnosti virusa, količini virusa koji je unesen u organizam i kondiciji zaražene životinje, prema stručnoj literaturi kreće se od 10 do 15 dana.

S napretkom infekcije, životinje prestaju da se hrane i uginu. Simptomi mogu biti krvavi proljev, povraćanje ili pobačaj. Glavne lezije su povezane s krvarenjima koja se pojavljuju na koži, bubrezima, slezeni, prirodnim otvorima (oči, nos, usta).

Trenutačna epidemiološka situacija u svijetu i BiH po pitanju afričke kuge svinja

Aktuelna epidemija ASK u Evropi i Aziji počela je u Gruziji 2007 godine, najvjerojatnije zbog neodgovarajućeg odlaganja kuhinjskog otpada s broda iz istočne Afrike. Riječ je o visoko virulentnom soju iz genotipa II, koji je dugo otporan u mesu i okolini. Svi sojevi izolirani u Evropi i Aziji su u iz istog unosa, iako je kod nekih populacija divljih svinja virus evoluirao u manje virulentne oblike. Trenutno ne postoji vakcina, niti način liječenja. Iz Gruzije se virus proširio po Kavkazu i Ruskoj Federaciji, a zatim u Ukrajinu i Bjelorusiju 2013 godine. U 2014 godini, ASK je došla do istočnih granica Europske unije i proširila se na tri baltičke države i Poljsku, uglavnom u populaciji divljih svinja, dok je nekoliko sporadičnih slučajeva u domaćih svinja efikasno sanirano. Virus se nedavno pojavio u više evropskih država: Češka Republika, Mađarska, Moldavija, Rumunija, Bugarska i nedavno Belgija, Srbija, Slovačka, Njemačka i Italija. Virus, koji je vjerojatno iz Rusije unijet u Kinu 2018 godine, izazvao je veliku epidemiju, uglavnom kod domaće populacije. Virus je sada potpuno van kontrole i proširio se na Mongoliju, Vijetnam, Kambodžu, Laos, Mjanmar, Sjevernu Koreju, Južna Koreju, Filipine, Istočni Timor i Indoneziju. Ljudski faktor ima glavnu ulogu u širenju virusa, te se na tako proširio na veoma udaljene teritorije. Dvije evropske države su uspjele da iskorijene bolest: Belgija (razrješenje slučaja u ožujak 2020.) i Češka Republika (razrješenje slučaja u travanj 2018.).

ASK se pojavila na području Republike Srbije i to u domaćih svinja 2019 godine i divljih svinja 2020 godine, a u januaru 2022 godini ASK je po prvi put otkrivena u domaćih svinja u Sjevernoj Makedoniji.

Prvi slučajevi bolesti u Bosni i Hercegovini potvrđeni su 21.06.2023 godine u entitetu Republika Srpska. U međuvremenu bolest se je proširila na 1.156 gospodarstava na području entiteta Republika Srpska gdje je neškodljivo uklonjeno 50.000 svinja i na području Brčko Distrikta gdje je neškodljivo uklonjeno 12.000 svinja sa intencijom daljnijeg širenja bolesti. Najveći broj pozitivnih slučajeva zabilježen na području općine Bijeljina, Ugljevik, Donji Žabari i Šamac. Također je potrebno istaknuti da je bolest u značajnom obimu prisutna i u Republici Hrvatskoj. Dana 14.07.2023 godine, prijavljene su prve sumnje na bolest na području Županije Posavske. Provedeno je uzorkovanje i laboratorijsko ispitivanje te je bolest do sad potvrđena na 124 gospodarstava na ukupno 700 domaćih svinja. Sve svinje sa zaraženih gospodarstava su eutanazirane i neškodljivo uklonjene. Analizom manjeg broja uzoraka divljih svinja nakon odstrjela u Federaciji BiH, utvrđena je prisutnost virusa u tri divlje svinje u dva lovišta, dok je u entitetu Republika Srpska virus potvrđen kod 13 divljih svinja.

Ciljevi i svrha programa nadzora

S obzirom na pojavu i širenje AKS u populaciji domaćih svinja, potrebno je provesti nadzor nad populacijom divljih svinja kao rezervoarima virusa. Stoga u cilju utvrđivanja cirkulaciji virusa u populaciji divljih svinja potrebno je provesti laboratorijsko ispitivanje određenog broja odstrijeljenih divljih svinja kao i svih pronađenih uginulih divljih svinja. Provedbom ovog Plana dobiti će se slika rasprostranjenosti virusa u divljoj populaciji što će uvelike doprinijeti epidemioškom predviđanju daljeg širenja virusa na druga područja u Federaciji BiH kao i blagovremenom poduzimanju mjera sprječavanja prelaska virusa na domaće svinje.

Geografska pokrivenost

Nadzor se mora sprovoditi na području Federacije BiH.

Glavni ciljevi

Cilj nadzora je što ranije otkrivanje virusa AKS kod divljih svinja i hitno provođenje mjera kontrole i sprečavanje daljeg širenja bolesti.

Sistem aktivnog nadzora osigurati redovne informacije o epidemiološkoj situaciji u zemlji u pogledu bolesti i pružiti podršku daljnjim aktivnostima i planovima. Ciljna populacija su divlje svinje.

Ciljevi programa se mogu postići putem pune implementacije aktivnih i pasivnih mjera nadzora.

Kod divljih svinja nadzor se sastoji od prijavljivanja i uzorkovanja svake pronađene uginule divlje svinje (uključujući pregažene na putu, poljoprivrednoj površini, itd.). Svaki uzorak mora biti testiran na bolest. Također, sve ulovljene divlje svinje sa patološkim promjenama tipičnim za AKS moraju biti testirane.

U okviru nadzora laboratorijski će se ispitati određeni broj odstrijeljenih divljih svinja koje ne pokazuju znakove bolesti niti imaju vidljive patološke promjene na unutarnjim organima i koži.

Broj uzoraka odstrijeljenih divljih svinja kao i lovišta iz kojih uzorci trebaju biti uzeti nalazi se u tabelarnom prikazu iz Privitka II Plana.

Aktivni i pasivni nadzor divljih svinja

U svim lovištima u kojima se provodi nadziranje ASK, uzorkovanje zdravih odstrijeljenih divljih svinja provodi se na način opisan u nastavku, s napomenom da postupanje sa trupovima odstrijeljenih divljih svinja ovisi o statusu lovišta, odnosno pripada li lovište ili njegov dio zaraženoj zoni ili zoni nadziranja.

Jedan od najvažnijih mjera je aktivno traženje uginulih ili bolesnih divljih svinja kako bi se što je više moguće takve divlje svinje, odnosno leševi takvih divljih svinja uklonili iz područja lovišta čime se uklanja i velika količina virusa koja bi u protivnom kontaminirala područje lovišta kroz dulje vremensko razdoblje.

Aktivno traženje uginulih divljih svinja provodi se tako da lovo ovlaštenici, ovisno o broju raspoloživih lovaca s obzirom na činjenicu da članovi kućanstava i osoblje na objektima na kojima se drže svinje ne smije sudjelovati u lovu na divlje svinje ili obavljati ikakve aktivnosti

vezano za žive ili mrtve (uginule ili odstrijeljene) divlje svinje najmanje jednom tjedno odabiru pogodno mjesto u lovištu za aktivno traženje.

Pogodna mjesta za aktivno traženje su hranilišta, pojilišta, kaljužaste, lokve, rubovi vodotoka, premeti divljih svinja i slična mjesta na kojima je i inače povećana prisutnost i zadržavanje divljih svinja.

Odabrane lokacije sustavno se obilaze i pretražuju se prostori oko tih mjesta površine oko kvadratnog kilometra.

Kad se pronađe uginula divlja svinja ili više njih odmah se obavještava nadležna veterinarska stanica u svrhu uzimanja uzoraka i neškodljivog uklanjanja.

Nadležni veterinar u dogovoru sa lovцем odlučuje o načinu i mjestu uzorkovanja, te vrsti uzorka ovisno o stupnju raspadnutosti leša.

Svaki pronalazak uginule divlje svinje treba biti evidentiran kroz nekoliko fotografija iz kojih je moguće sagledati stupanj raspadnutosti leša i lokacije na kojoj je leš pronađen.

Ukoliko nadležni veterinar na temelju informacija procijeni da lovci mogu sami provesti uzimanje propisanih uzoraka isti su dužni uz fotografiranje, popuniti i Obrazac za dostavljanje uzoraka iz Privitka I ovog Plana. Vrste uzorka, način pakiranja i dostave opisani su u dijelu Plana dostava uzoraka.

Nakon provedenog uzimanja uzoraka, propisnog pakiranja istih, popunjavanja propisanih obrazaca, lovci su dužni sanirati mjesto gdje je leš ili leševi pronađeni.

Sanacija se provodi na način da se iskopa dovoljno duboka rupa u koju će se ubaciti pronađeni leš divlje svinje te zatrpati.

Dubina rupe mora biti takva da onemogući drugim strvinarima da istu otkopaju i dođu do ostataka uginule divlje svinje. Područje na kojemu je pronađen leš mora biti propisno dezinficirano.

Ukoliko nadležni veterinar procijeni da je neophodno da sam provede uzorkovanje isti je dužan također obaviti fotografiranje pronađenih leševa, provesti uzorkovanje, popuniti propisane obrasce, propisno zapakirati uzorak, dostaviti ga na laboratorijsko ispitivanje. Također je dužan da nadzire neškodljivo uklanjanje leša, provede dezinfekciju mjesta gdje je leš pronađen, te u slučaju pozitivnog laboratorijskog nalaza obavijesti nadležnu veterinarsku inspekciju.

U slučaju da se prilikom aktivnog traženja pronađe grlo ili više divljih svinja koje pokazuju atipično ponašanje koje bi moglo ukazivati na prisutnost virusa ASK, obavezan je sanitarni odstrjel takvih životinja uz prethodno opisan postupak.

Obvezna je i dezinfekcija obuče i ruku lovaca, vozila, pribora i opreme koja se koristi kod aktivnog traženja prije i nakon obilaska lovišta. Aktivno traženje uginulih divljih svinja moguće je i dopušteno je provoditi i korištenjem kamera postavljenih u lovište kao i drugih odgovarajućih struci poznatih načina.

Kada su u pitanju odstrijeljene divlje svinje koje ne pokazuju znakove bolesti i ne potiču iz lovišta koje se nalazi u zaraženom ili ugroženom području, u prostorima gdje se prikupljaju odstrijeljena divljač, nadležni veterinar dužan je provesti post mortem pregled svake odstrijeljene divlje svinje. Iz lovišta koje se nalaze u pravitku ovog Plana tijekom post mortem pregleda nadležni veterinar uzeti će uzorke od propisanog broja odstrijeljenih divljih svinja koje ne pokazuju znakove bolesti te uzorke proslijediti na laboratorijsko ispitivanje. Korištenje mesa za ljudsku konzumaciju zabranjeno je do dobivanja negativnog laboratorijskog nalaza.

Ukoliko se laboratorijskim ispitivanjem dobije pozitivan nalaz sa truplom odstrijeljene divlje svinje postupa se uz nadzor nadležne veterinarske stanice i nadležnog veterinarskog inspektora na način da se provede procedura neškodljivog uklanjanja i dezinfekcije prostora i premeta koji su bili u kontaktu sa životinjama, te o svemu nadležni veterinarski inspektora dužan je sačiniti zapisnik.

Priliko odstranjivanja unutarnjih organa odstrijeljene divlje svinje koje ne pokazuju znakove bolesti, izvađene unutarnje organe potrebno je također neškodljivo ukloniti na način da se iskopa dovoljno duboka rupa u koju se organi odlažu i zatrpavaju.

Zbog načina širenja virusa ASK i prisutnosti istog u populaciji divljih svinja zabranjeno je prihranjivanje divljih svinja.

Dostava uzorka

Uzorci moraju biti dostavljeni u ovlaštenu dijagnostičku laboratoriju što je prije moguće, a najkasnije 48-72 sata od trenutka uzorkovanja. Svi uzorci moraju biti propisno zapakirani kako bi se spriječila kontaminacija i širenje virusa i praćeni Obrascem za slanje uzoraka iz Privitka I Plana.

Lovačka organizacija ili veterinarska organizacija, koja vrši uzorkovanje, dužna je osigurati da se uzorci svinja brzo i na odgovarajući način dostave dijagnostičkoj laboratoriji, u skladu s najmanje sljedećim smjernicama:

- Krv se uzima u sterilne epruvete. Dovoljno je uzeti oko 5 ml krvi (gornji nivo krvi mora biti oko 2 cm ispod donje ivice čepa epruvete).
- Krv za virološki pregled uzima se u epruvetu sa antikoagulansom (EDTA) i odmah se miješa blagom inverzijom.
- Kada se uzme krv, epruveta se treba dobro zatvoriti (poželjno je ljepljivom trakom pričvrstiti vanjsku stranu čepa) i označiti ih brojem obrasca za uzorkovanje koji sadrži podatke o svinji od koje je krv uzeta;
- Svaka epruveta mora biti umotana u upijajući materijal, a zatim postavljena u nepropusni kontejner/kutiju kako bi se spriječilo curenje uzorka;
- Od odstrijeljene divlje svinje najbolje je uzeti krv na mjestu iskrvarenja pomoću šprice i igle u količini od 2-3 ml. koja se potom prebacuje u sterilnu epruvetu. U slučaju da iz nekog razloga nije moguće uzeti krv, uzima se komadić slezene i pakira u posudicu koja mora biti umotana u upijajući materijal i propisno označena.
- Cijeli leš od divlje svinje se ne dostavlja na laboratorijsko ispitivanje, već se uzimaju komadići (3x3 cm) tkiva krajnika i limfnih čvorova, slezene, bubrega, pluća kao i gastro-hepatičnih, submandibularnih i retrofaringealnih koje nadležni veterinari trebaju dostaviti u odobrenu dijagnostičku laboratoriju.
- U slučajevima kada je leš divlje svinje u poodmakloj fazi raspadanja, uzima se uzorak od dijela koji izgleda najmanje oštećen, a to može biti uzorak grudne kosti, rebara ili noga.
- Dijelovi leša moraju biti upakirani u dvije nepropusne PVC kese, koje moraju biti propisno obilježene.
- Svaka epruveta u kojoj se dostavlja uzorak krvi i svaka posudica u kojoj se dostavlja uzorak organa, treba označiti brojem Obrasca za dostavljanje uzoraka divljih svinja a koji se popunjava za svaku svinju od koje se uzima uzorak. Ako se od jedne svinje uzima uzorak krvi i organa onda epruveta i posudica za uzimanje uzorka organa mora pratiti Obrazac sa istim brojem.

- Nadležna veterinarska organizacija mora uzeti uzorke i leševe i poslati ih u laboratoriju što je prije moguće, a do otpreme uzorke krvi čuvati u frižideru na temperaturi od 4°C do 8°C (uzorci se ne smiju smrznuti).

Lovačko društvo, na čijoj teritoriji je pronađen leš divlje svinje, je dužno da, nakon uzimanja uzoraka, izvrši neškodljivo uklanjanje ostataka leša u skladu sa važećom legislativom u ovom području.

Laboratorijska dijagnostika

Dijagnostiku AKS na dostavljenim uzorcima će obaviti laboratorija za dijagnostiku ASK, odnosno Veterinarski institut (VI) Veterinarskog fakulteta (VF-UNSA) Univerziteta u Sarajevu koristeći serološku i molekularnu metodu dijagnostike (PCR). Laboratorije su obavezne da izrade i primjene biosigurnosne mjere, kako bi se spriječilo oslobađanje patogena. Sredstva za laboratorijsku dijagnostiku osigurana su iz sredstava Programa utroška sredstava „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – Poticaj za veterinarstvo“ utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2023 godinu.

Ovo Ministarstvo zaključiti će ugovor sa Veterinarskim institutom pri Veterinarskom fakultetu u Sarajevu kojim će se preciznije definirati uvjeti na način provedbe laboratorijskog ispitivanje, načini financiranja i druge relevantni elementi za realiziranje ovog Plana.

Kontakt i adresa za dostavu uzoraka

Univerzitet u Sarajevu – Veterinarski fakultet

Veterinarski institut

Uzorci krvi i organa:

Laboratorij za molekularno-genetička i forenzička ispitivanja

Leševi uginulih/eutanaziranih i/ili odstrijeljenih svinja

Laboratorij za patologiju

Ismeta Alajbegovića Šerbe 7, Stup, 71210 Ilidža

+387 33 775 550; +387 33 775 557; 061369324; 061108093.

e-mail: lmgfi@vfs.unsa.ba

Kontrola provedbe Plana i izvještavanje

Lovačka udruženja i veterinarske organizacije dužne su, prilikom dostavljanja uzoraka u laboratorije iz točke 6. ovog Plana, popunjavati Obrasce za slanje uzoraka iz pritvika 1. ovog Plana u tri primjerka. Jedan primjerak dostavlja se ovlaštenoj veterinarskoj laboratoriji, drugi primjerak nadležnoj veterinarskoj organizaciji, a treći primjerak ostaje u lovačkom društvu. Po obavljenom laboratorijskom pregledu, laboratorija će dostaviti nalaz i kopiju obrasca ovom Ministarstvu, veterinarskoj stanici koja je dostavila uzorke a koja je dužna jedan primjerak nalaza dostaviti lovačkom društvu.

Nadzor nad provedbom Plana vrši nadležna veterinarska inspekcija.

O svakom pozitivnom slučaju laboratorijske dijagnostike ASK nadležna veterinarska stanica dužna je obavijestiti nadležnog veterinarskog inspektora.

Dostava izvješća i financiranje

Sredstva za laboratorijsku dijagnostiku osigurana su iz Programa utroška sredstava „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – Poticaj za veterinarstvo“ utvrđenog Proračunom Federacije BiH za 2023 godinu.

Iz navedenih sredstava financirati će se lovačka društva za dostavu uzorka pronađene uginule divlje svinje, neškodljivo uklanjanje ostataka leša uginule divlje svinje i sanaciju (dezinfekciju) mjesta pronađene uginule divlje svinje u iznosu od 130,00 KM po uzorku. Sredstva će se isplatiti na temelju dostavljenog izvješća na transakcijski račun lovačkog saveza čiji je društvo član, jer sva lovačka društva nemaju u banci otvoren transakcijski račun.

Izvješće na temelju kojeg će se isplaćivati sredstva treba za svaki pojedinačni slučaj sadržavati slijedeću dokumentaciju: kopiju obrasca za slanje uzoraka na laboratorijsko ispitivanje, laboratorijski nalaz i fotografije pronađene uginule divlje svinje.

Iz predviđenih sredstava financirati će se veterinarske stanice za dijagnostiku trihineloze svake odstranjene divlje svinje koja ne pokazuje znakove bolesti a od koje je uzet uzorak za laboratorijsku dijagnostiku ASK u iznosu od 20,00KM kao i za dostavu uzorka na laboratorijsko ispitivanje u iznosu od 30,00 KM, a što ukupno iznosi 50,00KM. Sredstva za ovu namjenu isplatiti će se Veterinarskom institutu (VI) Veterinarskog fakulteta (VF-UNSA) Univerziteta u Sarajevu zajedno sa sredstvima za laboratorijsko ispitivanje ASK, koji je dužan iznos od 50,00 KM isplatiti veterinarskim stanicama.

Laboratorijska dijagnostika ASK serološkom i molekularnom metodom (PCR), financirati će se u iznosu od 130,00 KM po uzorku.

Ovo Ministarstvo zaključiti će ugovor sa Veterinarskim institutom pri Veterinarskom fakultetu u Sarajevu kojim će se preciznije definirati uvjeti na način provedbe laboratorijskog ispitivanja, načini financiranja i druge relevantni elementi za realiziranje ovog Plana.

Stupanje na snagu

Ovaj Plan stupa na snagu danom donošenja i postoji mogućnost dopunjavanja istog ovisno o epidemiološkoj situaciji u pogledu ASK.

Broj: 06-20/22- 2157 /23
Sarajevo, 25. 12. 2023. godine

PRIVITAK I

Broj Obrasca/uzorka _____

**OBRAZAC ZA DOSTAVLJANJE UZORAKA U OKVIRU AKTIVNOG I PASIVNOG
NADZORA ASK ZA DIVLJE SVINJE**

Naziv lovišta: _____

Dio (jedinica) lovišta s kojeg potječe odstrijeljena ili nađena uginula svinja

Mjesto (opis lokacije), gdje je nađena mrtva divlja svinja _____

Status divlje svinje prije uzorkovanja/slanja na pretragu:

Odstrijeljena zdrava

Odstrijeljena bolesna

Nađena mrtva (pregažena ili drugo)

Nađena uginula u lovištu

Živa uhvaćena

Drugo (navesti)

Datuma kada je divlja svinja nađena uginula/mrtva _____

Datum kada je krv, organ ili tkivo mrtve ili uginule svinje dostavljen u veterinarsku stanicu _____

Datum kada je uzorak odstrijeljene divlje svinje uzet u lovištu _____

Datum kada je veterinarska stanica uzela uzorak odstrijeljene divlje svinje _____

Vrsta uzorka:

Krv

Slezena (komad površine 3x3 cm)

Bubreg

Tonzile

Drugo (navesti): _____

Spol divlje svinje od koje je uzet uzorak /zaokruži)   Ž / M

Broj markice (oznake trupa) divlje svinje od koje je uzet uzorak _____

Dobna kategorija divlje svinje od koje je uzet uzorak, odnosno nađena mrtva ili uginula divlja svinja:

< od 6 mjeseci

6 mjeseci do godine dana

od 1 do 2 godine

> 2 godine

Ime i prezime i kontakt telefon

osobe koja je dostavila uzorak do veterinarske stanice

Ime i prezime i kontakt telefon osobe u veterinarskoj stanici koja je preuzela uzorak i uputila ga na laboratorijsko ispitivanje _____

Veterinarska stanica (naziv, pečat, potpis) _____

Napomena: Obrazac se popunjava u tri primjerka, jedan ostaje veterinarskoj stanici, jedan lovačkom društvu a jedan prati uzorak do laboratorije. Svi traženi podaci moraju biti popunjeni

Privitak II Spisak lovačkih društava sa brojem uzoraka koje potrebno dostaviti na laboratorijsku dijagnostiku

RN.BR.	LOVAČKO DRUŠTVO	BROJ DIVLJIH SVINJA	PLANIRANI ODSREL	BROJ UZORAKA
1	Bihać	860	226	11
2	Biserna - Goražde	255	94	5
3	Bjelašnica lovište Orman	54	45	2
4	Breza	90	30	2
5	Koprivnica Bugojno	260	60	3
6	Divokoza Vepar - Fojnica	116	30	2
7	LU "Drvar" Drvar	70	70	4
8	Fazan Usora	0	6	1
9	Mostar	0	0	0
10	Grmeč - Bosanska Krupa	389	152	8
11	Igman - Ilidža	18	14	1
12	Jastreb Dobretići	46	30	2
13	Jeleč Žepče	120	60	3
14	Jelen - Cazin	171	34	2
15	"Busovača" Busovača	66	66	3
16	Klek - Zavidovići	400	150	8
17	"Kreševo" Kreševo	48	48	3
18	Vitez/Krušćica Vitez	92	34	2
19	Lane - Vogošća lovište Kremeš	44	20	1
20	Lovac - Bužim	90	40	2
21	Neretvica - Buturović polje	0	0	0
22	Orlovik - Žepče	0	60	3
23	ULD "dr Zahid Čaušević" Prača	75	51	3
24	ULD "Grebak" Foča u FBiH	121	74	4
25	Sana - Sanski Most	216	144	7
26	Sarajevo lovište Bukovik	44	32	2
27	Semešnica - Donji Vakuf	130	86	4
28	Soko - Maglaj	240	68	3
29	Srednje "lovište Lipnik" Ilijaš	30	32	2
30	Srna Grmeč - Ključ	184	116	6
31	Srndać Matuzići	0	0	0
32	Lovci Jajca	74	40	2
33	Srndać - Visoko	90	60	3
34	Srndać 32 - Bosanski Petrovac	192	122	6
35	Tetrijež - Olovo	423	317	16
36	Trnovo lovište Crna rijeka	90	45	2
37	Velika Kladuša	84	94	5
38	Vlašić Sokol - Travnik	412	66	4
39	Lještarka Zahor - Kiseljak	66	26	2
40	Zec - Ilijaš lovište Paljevo	76	54	3

41	Zmajevac - Zenica	620	130	7
42	Zvijezda - Vareš	145	59	3
43	Sokolina Kladanj	180	72	4
44	Klokotnica -Doboj Istok	10	5	1
45	Munjača Sapna	98	68	4
46	Gradina Srebrenik	189	130	7
47	Zelemboj Banovići	100	50	3
48	Toplica Živinice	116	58	3
49	Snježnica Teočak	34	18	1
50	Šamunica Gračanica	198	120	6
51	Gradašnica Gradačac	209	129	7
52	Majevica Tuzla	83	47	2
53	Spreča Kalesija	126	84	4
54	Svatovac Lukavac	142	78	4
55	Vjetrenik - Šibošnica Čelić	141	76	4
56	Kuna Domaljevac	0	4	1
57	Sava Orašje	0	0	0
58	Fazan Odžak	46	46	3
59	ULD "Bijela voda" Prača	22	13	1
60	ULD "Bijela voda" Prača	22	13	1
61	LD Mosor Široki Brijeg	0	24	2
62	HUL Kravica Ljubuški	0	0	0
63	HLU Malič Grude	0	5	1
64	LD "Jarebinjak" Rakitno	0	2	1
65	LD Rodovanj Posušje	60	20	1
66	LU "M.M. Bikav" Vir	0	3	1
67	LD Rujan Kočerin	0	10	1
68	LU „Cincar“ Livno	72	36	2
69	LU „Zavelim“ Roško polje	38	12	1
70	LU "Tetrijeb" Kupres	86	28	2
71	LD „Tetrijeb“ Glamoč	112	38	2
72	LU „Orlov kuk“ Tomislavgrad	20	20	1
73	LU „Vran“ Tomislavgrad	72	53	3
74	LU „Livanjsko polje“ Lištani	120	36	2
75	LD „Risovac“ B.Grahovo	46	46	3
76	LU „Ždral“ Livno	52	52	3
77	LU „Srndać“ Glamoč	30	30	2
78	LD "Mosor" Široki Brijeg	0	24	2
79	HUL "Kravica" Ljubuški	0	0	0
80	LD Jarebica Mostar	162	105	6
81	LD Golub Čitluk	98	53	3
82	HLU Orao Čitluk	45	30	2
83	LD Galeb Čapljina	0	10	1
84	LD Jarebica Kamenjerka Stolac	106	70	4
85	LU Lisac Ravno	20	15	1
86	LU Jadran Neum	5	5	1